

ODSHERREDS KUNSTMUSEUM

Far, mor og børn på Malergården

- på tur i kunsten - nr. 5

Forord til pædagoger og lærere

Temaet for Børnenes Kunstmuseum i 2006 er "Far, mor og børn på Malergården i Plejerup" på Odsherreds Kunstmuseum.

I 2004 blev Malergården testamenteret til Odsherreds Kunstmuseum, og til påske 2005 åbnede den som museum for publikum.

Stuehuset er det første, der er blevet åbnet, og alt ser ud, som det så ud, mens familien boede i huset. Sigurd Swanes malerier hænger overalt på væggene.

Atelierets staffelier står klar, og "den blå stue" er, som den har været siden 1984, da den blev gjort klar til Agnete.

Haven med alle de skiftende blomster fra forårsløg til efterårets berømte georginer glæder alle, fordi den er lige så smuk, som den altid har været, passet af Henrik Swane, der arbejder hårdt for at holde styr på den.

Det viste sig i løbet af sommeren, at der kom rigtig mange mennesker til gården, og at folk var utrolig glade for at være der. I sommerens løb kom over 17.000 mennesker på besøg. Alle udtrykte glæde over, at Malergården er

blevet bevaret for eftertiden, og det kan forventes, at der i år vil komme mindst lige så mange gæster som i 2005.

For at gøre børnene i museets område klar til at forstå, hvad der er foregået på Malergården i de sidste 80 år, er Børnenes Kunstmuseum i år indrettet som en stue på Malergården. Vi vil foregive, at vi er på stedet, og på væggene vil hænge malerier og tegninger af det liv, kunstnerfamilien Swane sammen har levet i disse dejlige omgivelser.

Arbejdet, som vil foregå med børnene på museet, og som kan fortsættes med dem, når de kommer tilbage i børnehaven eller på skolen, vil være forbedret, så det drejer sig om familien. Familien Swane behandlet gennem kunsten og gennem børnenes egne oplevelser i deres egen familie. De vil blive opfordret til at se på billeder og til at frembringe dem selv, og ikke mindst at samtale om dem.

Hæftet her indeholder oplysninger om nogle af de malerier, fotografier og tegninger, som vil kunne ses på museet i den periode, hvor B K foregår.

Der vil være masser af muligheder for at snakke videre med børnene, når besøget er forbi, og det er museets håb, at bogen kan inspirere børnenes familier til at aflægge såvel museet som Malergården et besøg.

*Odsherreds Kunstmuseum.
Februar 2006*

© 2006 Odsherreds Kunstmuseum og forfatter
Udgivet med støtte fra Skoletjenesten, Vestsjællands Amt
Tekst: Margrethe Gybel
Layout: Margrethe Gybel og Centertryk
Foto: Ellen Aaby
Tryk: Centertryk A/S, Holbæk

Historien om far, mor og børn på Malergården

I efteråret 1935 flyttede far Sigurd, mor Agnete, søster Hanne, bror Henrik og lillesøster Gerda Swane ind på Malergården i Plejerup i Odsherred. Både Agnete og Sigurd var uddannet og arbejdede som kunstmalere.

I næsten et år havde familien boet i et gammelt husmandssted, som lå på stedet, og nu, hvor Malergården var blevet bygget færdig, skulle det rives ned.

Familien kom fra Hellerup ved København. De havde boet på Tranegårdsvej 5 i 10 år, så alle børnene var født der. Et dejligt stort hus, som Agne-

te havde tegnet. Det havde været hendes store ønske at blive arkitekt, det blev hun ikke, men hun tegnede samtlige de huse, familien byggede i tidens løb.

Sigurd havde nogle år tidligere været på et ophold i Odsherred, og han havde tabt sit malerhjerter til den smukke natur der, f.eks. det bakkede landskab med markerne lige ned til Lammefjordens vand. Både dengang og i dag ser området ud, som det så ud i oldtiden med morænebakker og dale gennemskåret af småveje.

Da familien flyttede ind på Malergården i efteråret 1935, var børnene henholdsvis 9, 6 og 5 år. Sigurd var 56, og Agnete 42.

Der kom dyr på gården, og selvfølgelig var der folk til at hjælpe med til at passe hele bedriften. Børnene fik dog også lov til at deltage i arbejdet med at passe dyrene. De sørgede for hønsene og gæssene, de lærte at fodre køer og kalve, og i det hele taget var livet på gården en skøn blandet verden med arbejde og leg.

Hanne, Henrik og Gerda kom ikke i en almindelig skole. Deres far og mor syntes ikke, at de skulle ud mellem andre børn, hvor de kunne risikere at blive drillet, og samtidig ville de være sikre

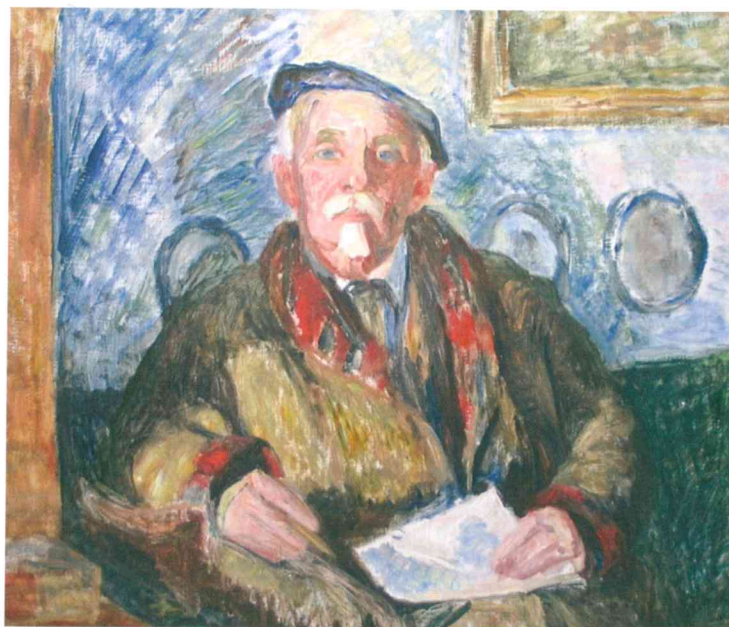
på, at børnene lærte det, forældrene anså for vigtigt.

Der blev ansat en ung lærerinde, Birthe Frederiksen, som skulle undervise de tre søskende i de almindelige fag, som andre børn lærer i skolen.

På gården var indrettet en skolestue, og der sad de omkring et bord foran vinduet. Det var i den stue, som nu kaldes "Den blå stue", hvor både Agnete og Gerda boede i den sidste del af deres liv.

Til Malergården kom hele tiden en masse mennesker på besøg. Forskellige kunstnere og andre kendte mennesker, der gerne ville have, at Sigurd skulle male dem. Bl.a. kom i 1939 en forfatter, der hed Valdemar Rørdam, fordi han skulle males. Han skulle blive et par uger, men faktisk kom han aldrig derfra igen. Han fik sin egen lejlighed på første sal og blev der til sin død.

Børnene elskede onkel Valdemar, fordi han i modsætning til forældrene var rigtig god til at lege med dem. Især Henrik havde glæde af ham, når de tog ud at sejle, eller når han lærte Henrik at betjene et jagtgevær. Men også når han læste højt for Gerda og Henrik i sin stue, nød de at sidde og lytte til ham.

EMIGRANTERNE

På dette maleri har Sigurd malet Agnete og alle tre børn siddende tæt sammen på græsset. Billedet hedder Emigranterne, og man kan se, at de er kommet til noget nyt, hvor de er klar til at passe godt på hinanden.

Det er også et billede, hvor man rigtig godt ser, hvordan Sigurd maler. Hans billeder er ikke som fotografier. De udstråler lys og farve, som fremhæves af de skygger, der er.

Billedets grønne baggrund er ikke noget bestemt sted, men blot ude i den grønne natur. Tøjet kan ikke tegnes efter, men er malet lyst og let, og man kan se sollyset direkte ind forfra. De mørke skygger kommer, fordi de fire sidder så tæt, at de skygger for hinanden.

Det er penselstrøgene, der giver mønsteret. Man kan se de enkelte strøg, når Sigurd med sin pensel vil give en lysere eller mørkere farve. Der er ingen skarpe overgange, det hele hænger sammen blidt og roligt.

Farvecirklen

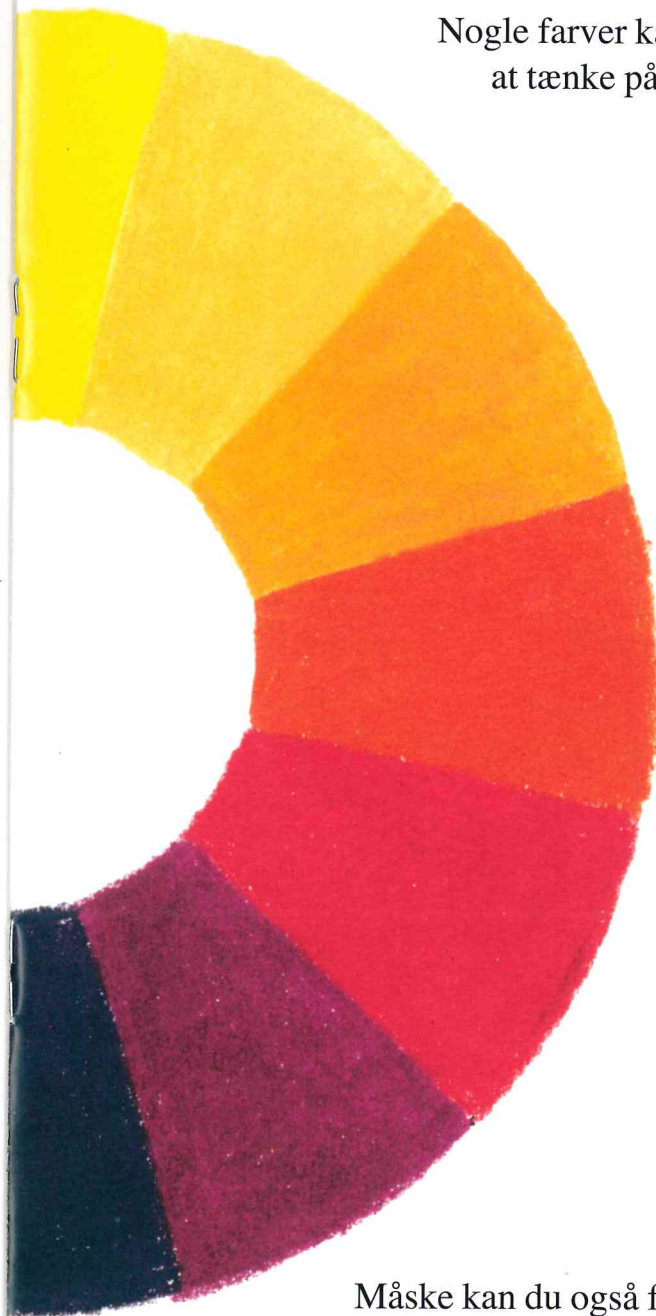
Her er en stor farvecirkel med tolv farver. Den viser både grundfarver og blandingsfarver.

De farver, som ligger ved siden af hinanden i farvecirklen, kalder vi nabofarver. Prøv at finde to nabofarver.

Farver, der ligger modsat hinanden i farvecirklen, kalder vi modsatfarver. Kan du finde modsatfarverne til rød, til gul og til blå?

Nabofarver giver et roligt billede. Modsatsfarver derimod fylder billedet med energi.

Nogle farver kalder vi varme. Det er farver, som f.eks. får os til
at tænke på solens stråler eller måske på flammerne i et bål.
Orange og rød er varme farver.

Farver som blå og blågrøn virker kolde.
Kan du finde de kolde farver
og de varme farver
på farvecirklen?

Prøv at se på billederne
på hæftets for- og bagside.

Prøv om du kan finde kolde
og varme farver på billederne.

Måske kan du også finde nabofarver og modsatfarver på billederne?

ARBEJDE MED FAMILIEBILLEDER

Find et billede af din egen familie (mor, far, søskende)

Find billeder af din mormor, morfar og din farmor og farfar og eventuelt øvrige familiemedlemmer

Tag et af billederne og kig grundigt på det.

- hvad ser du på billedet

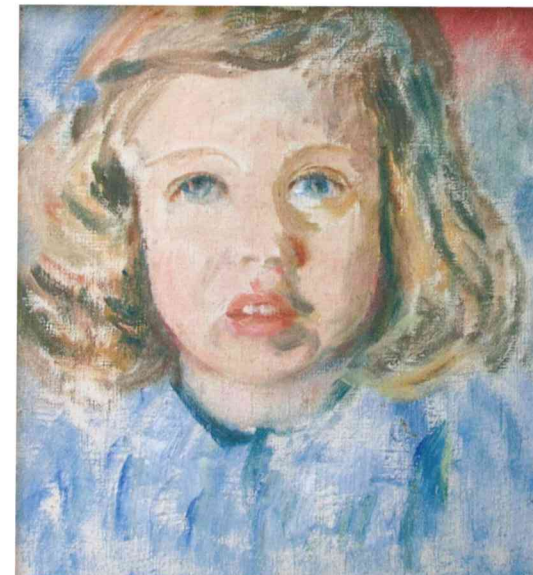
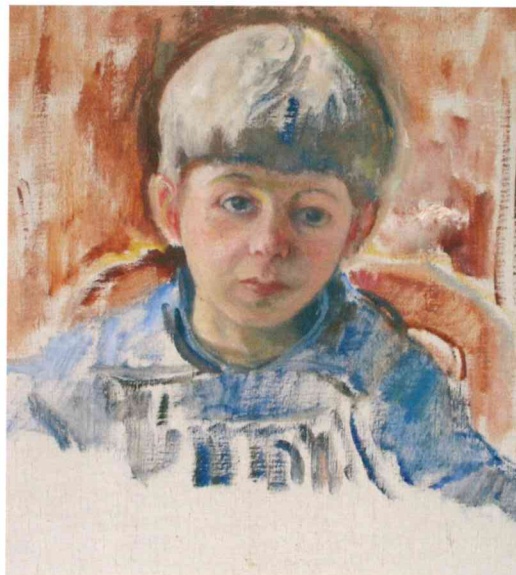
- du skal kun fortælle det, du ser, ikke historien bagved
- har du ikke et foto af din familie, så tag et fra et blad eller fra avisen af en familie
- er billedet taget udendørs – inde – ved strand – i skov – i stuen osv.
- hvilken årstid er det
- hvor gamle er personerne

- hvordan har de det – glade, vrede, ligeglade eller. . . .
- hvordan er de klædt på
- find eventuelt selv på mere, men kun det, du kan se!!!
- Prøv nu at forestille dig, hvad du tror, der er sket, lige før – og lige efter billedet er taget.

Tegn et billede af din familie.

- i stuen, i køkkenet, i haven og vis, hvad de laver.

FAMILIEHISTORIE

Den svenske maler Carl Larsson blev født den 28. maj 1853 i Stockholm og døde den 22. januar 1919 i Falun.

Find på biblioteket bøger med billeder og historier om Carl Larsson.

Han har malet rigtig mange billeder af sin familie. Til selskaber, børnene i bad, børnene leger, i køkkenet, familien ved søen osv.

Se på Carl Larssons billeder og fortæl:

- hvilken historie fortæller han med sine billeder
- hvad er vigtigt for ham

- humøret i billederne
- farverne
- virkeligheden

Find andre malerier af kunstnere, der har malet deres familie.

Lav billeder fra dit eget liv.

- da du var lille
- familiefester – dåb, konfirmation, bryllup, runde fødselsdage, begravelser osv.
- ferieture
- noget glædeligt - noget sørgeligt
- en sjov leg osv.

Hæng billederne op i klassen og fortæl hinanden bag jeres billeder

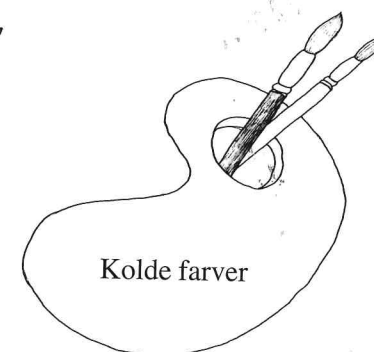
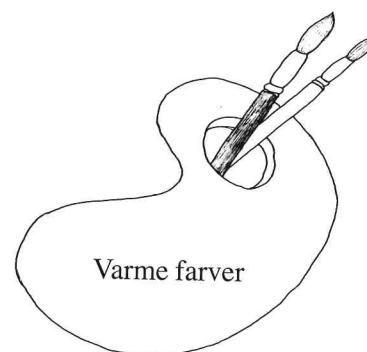
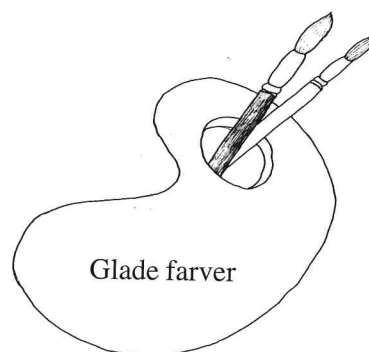
BILLEDARBEJDE

Skitsearbejde til jeres egen familiehistorie

A2 - kardus males med svamp eller spatel

- baggrunden tørrer op
- historien tegnes eller males
- valg af farver: våd maling, kridt, tusch, farveblyanter m.m.
- billederne signeres, og der skrives årstal
- billederne rammes ind og udstilles
- hver elev fortæller sin historie for resten af klassen

I kan også selv finde på andre former for billedarbejde!!!

*Odsherres Kunstmuseum Rødhøj II 4550 Asnæs • Tlf. 5965 2423
e-mail: ohk@odsherreds-kunstmuseum.dk • homepage: www.odsherreds-kunstmuseum.dk*